

Nro, 2.

A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRÁLY KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből Kedden Jauuárius 7-ik napján 1812-ik.

BCU-Cluj esztendőbeaz.ersity-Library Cluj

B é t s.

E' bé állott 1812-ik új esztendőnek első napján; a' Csász. Kir. Udvarnál, a' régi bé vett szokás szerint nagy gála volt. Kientz óra után dél előtt mind azok, a' kik az illy alkalmatosságokban szolgálni szoktak, a' Császári vár piatzára öszve gyűltek az Udvari Fő Marsal vezérlése alatt, ó utánna következtek a' Magyar és Német testőrző nemes seregek, a' Cs. K. trabantok, és a' várbeli őrző katonaság, mind ezeket a' Császári leg főbb lovász mester követte. Tíz óra után az itt lévő Frantzia Császári követ Gróf Otto, és más külföldi követ ministerek, és az itt lakó fő Nemesség is gála hintaikkban az ud-

varba mentenek Eő Csász. Kir. Felségeknek udvarlásokra, és holdog új esztendő kívánására Ezen kötelességeket a' Csász. Kir. Fő Hertzegeknel is tették. Tizenegy órakor Eő Csász. Kir. Felségek, a' Fels. Csász. Kir. Fő Hertzegekkel és a' felgyült urasággal egyetemben, a' testőrző seregektől kísértetvén, az udvari fő templom oratoriumába mentek nagy mise halgatására. Az isteni tisztelet végződése után a' Csász. várba felgyült dámák mentek Eő Cs. K. Felségeknek udvarlásokra, melly után gyönyörűséges éneklések és muzsika szerszámoknak zengések alatt közönséges ebéd adatott.

Nagy méltóságú Sárvári és Felső-Vidéki Gróf *Szécsényi Ferentz* arany gyapjas vitéz, Cs. Kir. valóságos Kamarás Úr, Eő Csász. Kir. Felségének belső titkos Tanácsosa, Tek. Somogy Vármegyének fő Ispánnya Eő Excellentiája, azon Tek. Vármegyének számos esztendőig folytatott bölts kormányozásától bútsút vévén, helyette a' Fels. Kir. Törvényes Táblának egyik tudós Báróját, Mélt. *Széki Teleky László* Úr Eő Nagyságát azon Tek. Somogy Vármegyének Fő Ispánjává méltóztatott Fels. Urunk tenni.

A' Bécsi Cs. Kir. tsillagvizsgáló toronynak igazgatója, a' közelebb múlt 1811-ik esztendőbeli idő változásairól a' többi közt azt jegyzette meg, hogy 70 napokon esső esett, 38 napon sűrű köd volt, 20 napon, rész szerént itten, rész szerént távolabb menydörgések hallattak. A' Reumur thermotruma szerént az el múlt 1811-ik esztendőben leg nagyobb hideg volt Januárus 27-ik napján, leg nagyobb meleg Junius 17-ikén, s. a. t.

Ezen népes Csász. Rezidentiának belső és külső városiban, minden beteg házakat és ispotályokat ide értvén, 15359 ember holt meg, a kik közt 3919 férfiak, 3255 asszonyi nemből valók, 4232 férfi, és 3953 leánygyermek voltak. — *Januarius* hólnapban 1225; *Februariusban* 1168; *Martziusban* 1316; *Aprilisben* 1291; *Majusban* 1379; *Juniusban* 1139; *Juliusban* 1367; *Augustusban* 1467; *Septemberben* 1240; *Octoberben* 1216; *Novemberben* 1249; *Decemberben* 1248 emberek múltak ki e' világból. Megtartásra méltó dolog, hogy a' múlt 1811-ik esztendőben leg több ember holt meg Augustus hólnapban, holott az orvosi tapasztalások szerint más esztendőkben, kivévén azokat az esztendőket, mellyekben ragadó és mételyes nyavalyák uralkodnak, leg többen meg hálnak Mártzius és Aprilis hólnapokban. — Tüdő rothadásban 1555, szárasztó nyavalyában 1391; rothasztó hideglelésben (in febre nervosa) 733; gutaütésben 505; tüdőgyulladásban 396; belek gyulladásában 142; torok gyékban 71; himlőben 589; történetből való szerentsétlen halállal 110 ember holt meg. Ezek között a' meg holt emberek között 57-en 90 — 100 esztendőt értek, négyen 101; egy 102, egy 103, egy pedig 105 esztendeig éltek. —

Az egész esztendőben 12630 gyermekek születettek e' világra, és kereszteltettek meg, kik között 6352 férfi, 6278 leánygyermekek voltak, halva 634 született. — A' belső és külső városokban 3274 pár lépett házassági életre. — Hogy ha ezek a' summák az 1810-ik esztendőbeli summákkal egybe vettek, úgy találhatik,

hogy a' múlt 1811-ik esztendőben 2086 emberre kevesebb holt meg, 2617-el több gyermek született, és 258 párral több lépett a' házassági életre, mint 1810-ikben.

E' folyó Januárius 2-ik napján következő circularis patenst tétetett közönségesse az Alsó Austriai Kormányzók:

Hogy a' múlt 1811-ik esztendőben Martzius 18-ik napján költ Fels. Pátens által a' folyásból ki rekesztett hat, fél, és negyedrészt krajtzárok-nak birtokosi a' folyásból kirekesztésnek első idejében is semmi kárt ne szenvedjenek, a' múlt 1811-ik esztendőnek Februarius 20-ik napján kiadott Felséges Pátensnek 23-ik tikkelye szerint méltóztatott Eő Cs. Kir. Felsége meg engedni, hogy azon folyamattól kirekesztett pénznek némeit a' Kormányzók által váltott passzus levél mellett külföldre is ki lehessen vinni.

De mivel ennek az ideig tartó kedvezésnek indító okai már meg szűntek, és most semmi ok nintsen, a' mellyre nézve az ezen folyamattól kirekesztett réz pénzek, és darabos vagy veretlen réz közt valamelly különbség tétetődjön, azért a' múlt Dec. 30-ik napján költ Fels. parantsolat, közönségesen a' megtartásra nézve mindennek tudtára adatik:

1.) hogy a' múlt 1811-ik esztendőben, Februarius 20-ik napján költ Pátensnek 13-ik tikkelye által folyamattól kirekesztett hat, fél, és egy negyedrészt krajtzáros rézpénz egyátallyában egyenlőnek tartassék a' veretlen rézzel, és mivel ennek külföldre való kivitetése most már megtilalmaztatott, az említett folyamattól ki rekesztett rézt pénzt sem leszen szabad kivinni enutána. —

2.) Arra való nézve semmi passzus levelet nem szabad annak kivitelére adni. —

3.) A' már adódott engedelem leveleknek hitelező erejek a' jövő Februárius 15-ik napjánál tovább nem terjed, ámbár azok idejében ki adattak, és az idejek még el nem múlt legyen is; következésképen azokat a' folyamatból ki rekesztett réz pénzeket az ország határain le kell tartóztatni, 's azokkal a' vám eránt hozott törvényekkel bánni.

Költ Bétsben, Januárius 2-ik napján 1812-ik esztendőben.

Frantzia Birodalom.

A' Frantzia Monitőrben egy olly Csász. K. Dec. 20-ik napján hozott decretum olvastatik, melly szerént az 1812-ik esztendőbeli conscriptióból 120 ezer ember szedettetik ki, és engedtetik a' hadi dolgokra ügyelő miniszternek szabad rendelkezésére. Ezen conscriptióhoz vagy fel számláláshoz tartoznak azok a' Frantziák; a' kik 1792-ik esztendőnek Januárius első napjától azon esztendőben December utolsó napjáig születtek. —

A' *Journal de l'Empire* című Párisi újság levelek azt tartják, hogy azok az Egyiptomi Beyok, a' kik a' múlt 1811-ik esztendő Mártzius hónapjában Kajróba történt vérengező vendégségben életben és épségben megmaradtak vala, felső Egyiptomban sok népet gyűjtenek össze, és hogy a' Wechabitákkal magokat össze kaptolván a' a' N. Kajrói helytartó Basán *Mechemed Alyn*, megöletett atyokfiainak vérekért bosszút állani igyekeznek.

A' *Statesmann* című Londoni Zsurnal azt

hirdeti, hogy *Napoleon* Frantzia Császár abban foglalatoskodik mostanában, hogy egy kis hajó sereget (eskadert) küldhessen északi Amérikába valamelyik kikötőhelyébe, a' melly által tudniillik azon szabad Respublikát az Anglia ellen való had indításra bírassa. Közönségesen azt hiszik, hogy ezen igen fontos tárgy eszközzésére a' Lorienti kikötőhelyben egészen kikészült öt línea hajók legyenek kirendeltetve.

A' Frantzia Monitörnek 19-ik Decemberi darabjában egy Bayonnei tudósítás olvastatik, mellynek rövid foglalata abból áll, hogy az Angliai expedíció, melly a' múlt Aprilis 30-ik napján a' Madrasi kikötőhelyből a' Javai sziget felé kivezett, Május 2-ik napján a' tengeri szélveszekedtől megtámadtatván, 29 kiszálló hadi néppel meg rakott hajókat, mellyek közt két línea hajók és egy fregát vóltanak, süllyezett vólna a' tengerbe, és hogy az azokon vólt emberek között egyetlen egy sem szabadúlhatott ki azon veszedelemből. — Ellenkezőképen beszélnek a' Londoni Zsurnálok, 's azt hirdetik, hogy az ennelőtte Hollandiához, most pedig Frantzia Országához tartozó napkeleti Indiai szigetnek fő és nevezetes városa Batávia azon egész szigettel együtt a' múlt Augustus hólnapnak 8-ik napján az oda kiszállott Anglus hadi népnek meghódott, minékutánna azon hólnapban esett verekedésben a' Frantzia Generál *Jansen* kórmánya alatt vólt hadi nép meg verettetett vólna, a' midőn az ő corpusából 1500 ember holt meg, esett sebbe, és rabságba. A' győzedelmesek között 200 ember holt meg, és 900 esett sebbe, a' kik közt sok hadi tiszt is vóltak. —

Az a' kereskedést fundamentomosan tanító iskola, mellyet Napoleon Császár *Bordeauxban* (olv. Burdóban) nem régiben fel állított, szép előmenetelt teszen, és az abban tanuló ifjúság száma naponként mind jobban jobban nevedik. A' múlt November kezdetében kezdődtek el az abban való újabbi tanítások, mellyek a' kereskedésnek minden ágazatira kiterjednek. — A' tanítókat a' kereskedő társaságok fizetik, következképen ingyen taníttatnak a' tanulók.

Midőn Napoleon Császára' múlt Novemberben Hollandiai útazásából Párisba vissza útazott, és *Givetbe* a' Maas (deákul Mosa) folyóvíz mellett fekvő kis erősségbe kellett volna nékie menni, az oda való híd öszve omlott. A' Giveti polgármester tartván attól, hogy a' Császár ott hátráltatást fogna útjában szenvedni, az ott fogságban lévő Anglus matrozok vagy hajós legények közzül 50 embert kiválasztott, a' kik olly hamar és olly nagy sietséggel elkészítették az új hidat, hogy Napoleon Császár oda érkeztén bátorságosan által mehetett azon. Meg értvén a' Császár a' polgármestertől, hogy azon hidat az ott fogságban lévő Anglus matrozok készítették volna el, őket maga eleibe hívatta, a' fogságból kibotsátatta, és hazájokba való visszamenetelkre 20000 frankot ajándékozott nekik. — Ugyan azon Giveti várban lévén egy Anglus pap fogságban, Napoleon Császár eleibe ment, s ekként szólott Őő Felségéhez: Felséges Császár! Épen most vettem a' hazámból egy levelet, mellyben arról vagyok tudósítatva, hogy én Püspökségre emeltettem, engedje még Felséged, kegyelmesen, hogy igen rövid időre haza

mehessék, püspöki hivatalomba bé iktatódhassak, és kedves feleségemet 's gyermekeimet meg ölelhessem, betsületemre fogadom, hogy mingyárt vissza jövök ide való fogságomba. Kinek Napoleon Császár ekképen felelt: Bízvást el mehet Kigyelmed, áljon bé új hivataljába, tsókolgassa meg kedves feleségét és gyermekeit, és életének minden napjaiban gyakorta művelje ezt, tellyes szabadságot engedek Kigyelmednek.

Nagy Britannia.

A' Windsori bulletinok még most is mind egy forma hangon szóllanak az Angliai Király' betegségéről, és ha szinte éjjel nappal abba fárasztja is Angliának mostani Hypocratesse Doktor *Willis* az elméjét, hogy a' Királyi Ház és Publicum kívánságát tellyesítesse, a' Fejedelem elmebéli betegségét meggyógyosolhassa, de a' mint már világosan kimondotta, sem Európában, sem e' világnak egyéb részeiben nem találhatik olly szer, a' mellyel rajta segíthessen. Néhány hetek alatt jó ízzel ehetett, ihatott, és mások segéd-mével beteg szobájában is fel 's alá sétálhatott a' beteg Király, de most már ismét ágya fenekére szögeztetett, minden nyugodalmától 's teste erejétől meg fosztatott, és minden szempillantásban közelébb van élete végéhez.

Nem tsak a' Regens Hertzeg, hanem a' több Királyi Herczegek is abban munkálódnak, hogy az Irlandiai Katolikusok a' természettől vett jussaikba vissza tétessenek. Ezen igen fontos tárgyon kívül, más fontos dolgok is elővételődnek az ezen hólnap 21-dik napján kezdődő parlamentomi gyűlésekben. Illyenek a' szükségtelen Statusbeli hivataloknak megkevesítése, az Anglia

Országi Érsekek és Püspökök felette való jövedelmeiknek megkissebbítések, azoknak a' sok visszaéléseknek és tsalásoknak eltörlések, mellyek az Angliai hadi és hajóseregek számokra vásárlott eleségeknak, ruházatoknak, és minden hadakozásra szükséges dolgoknak vételekben ekorig uralkodtak, 's végre a' Királyi udvari tiszteknek, 's tselédeknek jobb rendbe való vételek. — A' nemzeti adósságnak terhes vólta, az Angliai fábrókaknak, hajókázásnak, 's kereskedésnek romlása, azok a' sok bankrotirozások, mellyek egy esztendő alatt történtek, a' pengő pénznek felette való szüksége, a' Portugallia és Spanyol országokbéli igen költséges háború, és N. Britannianak jelenvaló kétséges kimenetelű állapotja szükségesképpen azt kívánják, hogy abban megújítás tétetődjék, 's a' ministereknek kezeik összeköttetessenek. — Hogy ha a' majdan következő ministériumi változtatásokban olly férjfiak fognak a' kormányra ülni, a' kik hazájoknak boldogságát kívánnyák, 's fogják munkálódni, igen sok jót eszközölhetnek.

1.) Az Angliai antiministeriális újság leveleknek egyik szerzője ilyenképpen adja elő az 1793-ik esztendőől 1809 ik esztendeig a' száraz Európa ellen tett Angliai expedíziókat: —

A' Jorki Hertzeg 1793 ik esztendőben, 35000 emberrel küldetett a' Frantzia tengeri partokhoz, azon Országnak elfoglalására, melly expedíciójában (hadi próbatételében) 28000 embert, minden artilleriáját, táborigeszközeit, és felette sok magazinot vesztett. — 2.) Gróf Meira 1794-ik esztendőnek Mártzius hólnapjában 10000 emberrel a' Bretagniai partokhoz ment, hogy a' Ki-

rályt kívánó Frantziáknak segítségekre lehessen, de sohol ki nem szólhatott. — 3.) Frantzia emigrans *Puiffaye* 1795-ik esztendőben 12000 Fr. emigransokkal hajókra ülven Quiberonba kiszállott, olly feltétellel, hogy onnan Páris városa ellen mehessen, de ezeknek az emigransoknak három negyed részét, 70000 flintát, 40000 monturt, nagy summa pénzt, hat gazdag terhelt hajóját a' Frantziák elfogták. 4.) Anglus Generál *Cooté* 1798-ik esztendőben, 12000 főből álló Anglus screggel, Brugge városa mellett Flandriába kiszállott, az odavaló vízrekesztőket öszve rontotta, de minden vele volt embereivel fogságra esett. — 5.) A' Jorki Hertzeg, és Orosz Generál *Essen* 27000 Anglus, és 20000 Orosz fegyveres emberrel 1799-ik esztendőben, Hollandia ellen mentek, hogy Európát az ellenség hatalma alól felszabadíthassák; de ennek az egyesült ármádiának fele a' Hollandiai mótárokhba elveszett, 's kénytelen volt a' nevezett Kir. Hertzeg azon esztendőnek October 13-ik napján gyalázatos capitulatióra lépni, mellyben arra kötelezte magát, hogy az Anglus fogságban lévő Frantziák és Hollandusok között 8000 embert elbotsát. — 6.) Generál *Stuart* 1806-ik esztendőnek Julius hónapjában 6000 emberrel Olasz Ország meg-szabadítására küldetett, de ő sem boldogúlhatott, 's nem eszközölhette azt ki, a' mi végre oda ment. — 7.) Lord *Catheart* 1807-ik esztendőnek Augustus hónapjában, 20000 emberrel Dánia Ország fő városa Koppenhága ellen ment, hogy az ott volt hajósereget elfoglalhassa, 's el is rablotta. Az Angliai Kormányshék Dánia Országgal hosszas békekességben élvén, annak fő vá-

rosát meg ágyúztatta, meg gyújtatta, a' midőn számos lakosok fosztattak meg életektől, 400 házak égtek porrá, 15 línea hajók, 15 fregatok, 6 briggsek, 25 ágyúzós salupok, és sok hajó építéshez való matériálék vitettek el Angliába. —

8.) Svéczia Országának az Oroszok ellen való védelmezésére nézve, 1808-ik esztendőben, Május hólnaphan 14000 főből álló Anglus sereggel Generál *Moore* a' Svécziai tengeri partokhoz ment, de *Gustav Adolf* volt Svécziai Király *Moore* Generált megfogatta, árestomba tétette, mellyből nehezen szabadúlhatott ki, és az ő kormánya alatt volt Anglus hajósereg, több hólnapokig tartott távol létele után Angliába vissza tért. — 9.)

Sir Arthur Wellesley kormánya alatt, 1808-ik esztendőnek Julius hólnapjában 10000 ember küldetett Spanyol Országba az oda való insurgenseknek segítségekre. De a' Gallitziai tartománybéli Junta az Angliai segítő seregeket el nem fogadta, olly maga kinyilatkoztatása mellett, hogy nekik nem emberre, hanem fegyverre, ágyúkra, hadi eszközökre, és pénzre van szüksége. —

10.) 1806-ik esztendőnek Augustus hólnapjában 10000 Anglus fegyveresek küldettettek Portugaliába, hogy az insurgenseknek segítségekkel a' Frántziákat mind onnan, mind Spanyol Országból kiverhessék. Szolgált is nékik a' hadi szerenise annyiban, hogy Wimiera mellett győzedelmeskedvén az ellenség ellen, a' Cintrai nevezetes egyezés szerént, a' Frantzia ármádia hajókra szállítatván, hazájába Épségben vissza ment fő vezérével az Abrantesi Hertzeggel (*Junot* Marsallal) együtt. — 11.) Egy más 23000 emberből álló Anglus hadi sereg *Mora* Generális

vezérlése alatt Spanyol Országba ment, de az insurgensektől illendőkép nem segítettvén, annak egy harmad része el veszett, a' meg maradt része pedig kéntelen vólt Corunnánál ismét hajókra szállani, minekutánna az ott történt verekedésben fő vezérjek is el veszett vólna. — 12.) Aprilis hólnapban 1809-ik esztendőben, Lord *Wellington* 30000 emberrel az Angliai kikötőhelyekből kivezvéen Spanyol Országba ment, és Talamera mellett a' Frantziákkal meg is ütközött, de azon verekedésnek kimenetele kétséges lévén, 12000 ember veszteséggel, sem a' Spanyol insurgensektől nem segítettvén, sem tábori elesége nem lévén elegendő, kéntelen vólt magát Portugalliába vissza vonni. — 13.) 1809-ik esztendőben, Gen. *Stuart* 18000 emberrel Olasz Országba küldetett, hogy a' Fels. Austriai Ház javára a' Frantziáknak hadi erejeket feloszlassa, és meg erőtlennítse; de semmit sem vihetett egyebet végbe, hanem hogy Nápoly Országban az Ischia és Procida kis szigeteket, mellyeket különben is védelmezni nem lehetett, el foglalta. — 14.) 1809-ik esztendő Augustus hólnapjában Gr. *Chatam* kormányozása alatt, 30000 fegyveres ember, 42 línea hajó, és 156 fegyveres hajók mentek Hollandiába, hogy ottan a' Frantziák ellen egy diversiót tegyenek, és az Antverpiai kikötőhelyben vólt ellenséges hajósereget öszve rontsák. Ez az expedíció azon idő pontban evezett ki, midőn a' Fels. Austriai és Frantzia Csaszárok közt békeség szerzettetett. De az Anglus hadi és hajóseregek arra semmit nem ügyelvén, a' Walchereni és Bevelandi szigeteket elfoglalták, mindazáltal az Antverpiai kikötőhelyben vólt Hollandiai hajó-

sereghez nem férhettek, egynéhány ezer embert közzülök a' sokféle nyávalya meg őlt, következőképen az életben addig meg maradt, de betegséggel küszködő 10000 Anglus katonák hazájokba vissza tértek, és ott is egynéhány ezer ember meg holt közzülök. Ílly szomorú vége lön azon eleinte fényes, de azután gyászos expeditiónak. Az illy minden vég és haszon nélkül való hadi próbatételekben sok ezer embert fel áldozott, és irtództató nagy summa pénzt elfetsérlett az Anglia Országi Kormányshék.

Spanyol Ország.

A' Londoni Statesman izimű ministeriális újság leveleknek szerzője néhány fontos tudósítást adott ki a' *Blake* és *Baleisteros* insurgens Generálisoknak vitéz tetteikről. A' Spanyol Országi hadakozásról következőképen szóll a' Londoni Kurir: —

E' világ históriájában egy példa sem talál-tatik, melly szerént illy móddal folytatódott volna valamelly háború, mint a' millyennel Anglia azt Spanyol és Portugallia Országokban most folytattya. Felette nagy költséggel, egész ár-madiájának fel áldozásával, és önnön védelme-zésének el múlatásával folytattya azt, sőt a' mi leg rosszabb, leg kevesebb reménysége sem lehet ahhoz, hogy azt szerentséesen el végezhesse.

Elsőben sok nagy miveletlen földjei vannak Spanyol Orzágnak, mellyek ugyan az apró há-borúknak a' védelmezőknek hasznosak, de mivel azoknak kevés lakói vannak, azoknak is pedig sem pénzek, sem fegyverek, sem más tábori eszközeik nintsenek, nem védelmezhetik mago-
kat illendőképen; — *Másodszor* semmi egyet-

értés nints a' Spanyolok között, meg hasonlot-
tak egymás közt, és a' nemességnek 's nagyok-
nak nagy része Frantzia Országgal tart. — *Har-*
madszor A' Cortesek, az az, a' Kórmányszéknek
tagjai tulajdon bátorságokra nézve egy szigetben
szoktak öszve gyűlni, a' száraz Spanyol Ország-
nak egy részében sem parantsolnak, nem bírnak
azoknak jövedelmeikkel, az Amériкаи kolóniák-
ból pedig most semmi kintset nem vehetnek,
egymással sem egyesek. — *Negyedszer.* Az
ország jövedelmének leg nagyobb részével a'
Frantziák bírnak, 's minden segedelem kútfejei
az ő kezek között vannak. — *Ötödször.* Spanyol
Országnak mind azokat az erősségeit ők bírják,
a' mellyekre az insurgensek ellen való hadako-
zásban nékiek szüksége van. Nem régiben a'
leg jobb hadi seregeik Saguntum előtt öszve tö-
rettek, tsak nem egészen széllyel szórattak, maga
azon város is, melly a' közép tenger me lett lévő
lakosoknak engedelmisségben való tartásoknak
igen szükséges vólt, az ellenség birtokába esett,
annak környékével együtt, melly természeti gaz-
dagságára 's termékenységére nézve minden más
Spanyol tartományokat felül halad. — *Hatodszor*
A' Spanyolok természetesen gyűlölik az Anglu-
sokat, eretnekeknek tartják őket, irigylik plá-
numaikat és tzeljokat, és az ő segítségeket nem
nemes lelkűségnek, hanem önnön haszon kere-
sésnek tartják. Illy formán lehetetlen, hogy
a' Spanyolok és Anglusok közt igaz szívű-
ség és jó hajlandóság, és a' hadakozásnak
folytatásában költsönös egyesség legyen. — *He-*
tedszer. A' Frantzia hadi seregek jó fenyítékben
tartatván, mind a' tűzhöz, mind minden' hadi

nyomorúsághoz hozzá szoktak; ellenben a' Spanyol katonák a' fegyverben nemgyakoroltattak, köntösök és fegyverek rossz, és mind olly emberektől vezéreltetnek, a' kik a' hadi mesterséget nem értik. — *Végtére.* Spanyol és Portugalliai Országoknak öszve kaptsolt hadi erejek sem elegendő arra, hogy a' Frantzia hadi erőnek, az Anglusok segítségével is ellent állhasson. Még eddig minden hadi erejét öszve gyűjtötte Anglia, egész N. Britanniából és Irlandiából kihúzta hadi népét, még is semmit sem vihetett végbe. — Ezen itt előhordott okokból, így szól végtére a' Londoni Kurir, minden értelmes ember által láthattya, hogy lehetetlen leszen az egyesült Spanyol, Portugallus, és Anglus hadi seregeknek a' jelenvaló háborúban jó és kívánatos végét érni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Török Birodalom.

A' Fényes Porta, és a' Pétersburgi Csász. Udvar közt való békességés alkudozásokról közzetkezendő jegyzést adott ki a' *Journal de Paris* című újság leveleknek szerzője:

A' Fényes Porta, úgy mond, azt kívánta, hogy a' szerzendő békességnek első fundamentumává a' *Status ante bellum* tétetődjön, avagy hogy a' Török Birodalomhoz az előtt tartozott tartományok azon állapotba tétetődjenek vissza, mellyben a' háború előtt vóltanak, és hogy a' kívánt fegyverszűnés az egész télen-tartson. De sem az Orosz fő hadi vezérnek Gróf Kutusownak, sem a' meg hatalmazott Orosz Követeknek nem tetszván ezek a' feltételek, tsak azt várják, hogy Pétersburgból újabb parantsolat küldődjön nékiük, és ha a' Fényes Porta valamiképen az elcibe

tett békeséges feltételeket el nem fogadja, a' Rutsukba bézárt Nagy Vezért 25000 főből álló armadiájával együtt, melly már is nagy inséget szenved az eleségnek szük volta miatt, hadi fog-ságba küldjék.

Ugyan azon Párisi Zsurnal azt jegyzi meg, hogy mihelyt a' Török armadián esett szeren-tséttlenségnek nem várt híre Konstantzinápolyba meg ment, miugyárt össze gyűlt a' Divan, az az, a' politica és hadi dolgokra egyaránt ügyelő Török Fő Tanáts isegynéhányszor, 's mind an-uyiszor hosszasan tanátskozott, és egyedül a' Nagy Vezér vígyázatlanságának, 's hadi dolgok-ban való tudatlanságának tulajdonította azonsze-rentséttlenséget, és mind a' Diván, mind az uralkodó Zultán felette nagyon idegenkedik az oly békességtől, mellyet tartományainak elvesztésé-vel kellene meg vásárolni. Maga a' Török Császár világosan kimondotta, hogy! ő egy talpal-latni földet sem fog az Oroszoknak engedni, és készebb életét fel áldozni, mint a' fél hől ditsőségét meghomályosíttatni engedni. (A' Török Birodalomnak tüzimere a' fél hől.) Ahoz képest mindjárt akkor parantsolatot adott ki, hogy minden Romaniában és Konstantzinápoly-ban lévő hadi nép Bulgáriába marsírozzon, azok az Ásiai fegyveres emberek pedig, a' kik hazá-jokba menni igyekeztek, térjenek vissza új-kihól, és a' Seresi Basa *Ismail* vezérlésére bízzatassék az Oroszok ellen hadakozó Török armadia. Nem sokára meg fogja az idő mutatni, mit vé-geznek a' most Bukarestbe gyűlt békességet mun-kálódó meghatalmazott Orosz és-Török Császári követek.